

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет**

Затверджую

ректор _____

Василь КАРПУША

«__» _____ 2021 р.

**Звіт про роботу бібліотеки
у 2021 році**

ВИКОНАВЕЦЬ:
Директор бібліотеки

Ольга КРИЦЬКА

ПОГОДЖЕНО:
Проректор з НІПР

Інна ШКОЛЬНИК

ЗМІСТ

Список скорочень.....	3
1. Роль бібліотеки у досягненні Цілей сталого розвитку.....	4
2. Виконання завдань та проєктів, визначених Планом на 2021 р.	5
2.1 Сприяння розвитку академічної доброчесності, інформаційно-цифрової грамотності	5
2.2 Сприяння розвитку інформаційного та інноваційно-технологічного забезпечення	7
2.3 Створення комунікаційного простору бібліотеки університету, якісних умов для «інтернаціоналізації вдома»	10
3. Розвиток бібліотечно-інформаційної системи СумДУ	11
3.1 Динаміка фондів бібліотечно-інформаційної системи СумДУ	11
3.2 Розвиток внутрішніх та зовнішніх електронних ресурсів	13
3.3 Динаміка використання бібліотечних фондів та ресурсів	16
3.4 Фінансування бібліотечних фондів, ресурсів та інфраструктури.....	18
3.5 Інформаційно-бібліографічне обслуговування. Підтримка досліджень, навчання та викладання.....	19
3.6 Культурно-просвітницькі заходи. Проєктна діяльність.....	23
3.7 Покращення фізичних та віртуальних бібліотечних просторів. Створення комунікаційного креативного простору	26
3.8 Аналіз динаміки платних послуг бібліотеки.....	27
План основних завдань та проєктів Бібліотеки на 2022 рік	28

Список скорочень

АБІС – автоматизована бібліотечно-інформаційна система

е-каталог – Електронний каталог бібліотеки СумДУ

ЗВО – заклад вищої освіти

МІХ – платформа змішаного навчання СумДУ

МОН України – Міністерство освіти і науки України

НДЦІК – Науково-дослідний центр історичного краєзнавства СумДУ

ОК – Особистий кабінет СумДУ

ОМЦТЕН – Організаційно-методичний центр технологій електронного навчання СумДУ

ПЗ – програмне забезпечення

ПРООН – Програма розвитку ООН

УДК – Універсальна десяткова класифікація

УФД – Український фондівий дім

ЦКТ – Центр комп'ютерних технологій СумДУ

ЦРКП – Центр розвитку кадрового потенціалу СумДУ

1. Роль бібліотеки у досягненні Цілей сталого розвитку

Бібліотека впливає і на виконання завдань Цілей, і на те, щоб до їх реалізації долучилося якомога більше людей через інформаційні ресурси, освітні та просвітницько-культурні заходи.

1 ПОДОЛАННЯ
БІДНОСТІ

Бібліотека допомагає подолати розрив між людьми з різним рівнем доходів.

«2.3 Доступ до бібліотечних фондів, інформаційних ресурсів та автоматизованих робочих місць Бібліотеки є безкоштовними...» / [Правила користування бібліотекою СумДУ](#)

4 ЯКІСНА
ОСВІТА

Бібліотека разом із спільнотою університету розвиває комфортне, інформаційне середовище, що сприяє дослідженню, навчанню та викладанню, саморозвитку / [Стратегія розвитку Бібліотеки СумДУ на 2018–2022 рр.](#)

10 СКОРОЧЕННЯ
НЕРІВНОСТІ

Бібліотека як місце соціальної комунікації сприяє подоланню інформаційної нерівності. Заходи, що проводяться в бібліотеці університету відкриті для всіх бажаючих, зокрема доступ до [музеїв](#), [виставкових приміщень](#), витворів мистецтва.

2.1 Право користування Бібліотекою мають здобувачі вищої освіти університету, технікумів/коледжів СумДУ, викладачі та співробітники..., та сторонні користувачі – інші громадяни України та іноземці... / [Правила користування бібліотекою СумДУ](#)

16 МИР ТА
СПРАВЕДЛИВІСТЬ

Стаття 21 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» гарантує відкритість бібліотечних закладів: «громадяни України незалежно від статі, віку, національності, освіти, соціального походження, політичних та релігійних переконань, місця проживання мають право на бібліотечне обслуговування» / «п. 1.5 Бібліотека ... керується чинним законодавством України...» / [Положення про бібліотеку Сумського державного університету](#)

11 СТАЛИЙ РОЗВИТОК
МІСТ ТА СПІЛЬНОТ

Бібліотека формує екологічну культуру академічної спільноти університету та громади Сумщини через інформування, навчання та власний приклад відповідального споживання, сортування, перероблення відходів в рамках реалізації проєкту ["Зелена бібліотека"](#)

12 ВІДПОВІДАЛЬНЕ
СПОЖИВАННЯ

17 ПАРТНЕРСТВО
ЗАРАДИ СТІЙКОГО
РОЗВИТКУ

Бібліотекою налагоджені відносини з більш ніж 30 партнерами для реалізації пріоритетних напрямів роботи та проєктів.

2. Виконання завдань та проєктів, визначених Планом на 2021 р.

2.1 Сприяння розвитку академічної доброчесності, інформаційно-цифрової грамотності

Виконано:

- Другий рік поспіль фахівці бібліотеки викладали у межах дисципліни «Основи академічного письма» Модуль «Робота з науковими джерелами» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр першого року навчання за всіма освітніми програмами (820 аудиторних годин для 968 студентів). Були оновлені навчально-методичні матеріали на платформі МІХ. За результатами опитування здобувачів вищої освіти показник якості освітньої діяльності 4 фахівців оцінено як високий.
- Традиційно проводили онлайн-лекцію «Основи інформаційної культури» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр першого року навчання за всіма освітніми програмами, зокрема і для іноземних англомовних студентів (18 аудиторних годин для 866 студентів).
- Проводили навчальні семінари/вебінари для науковців, викладачів, студентів (32 аудиторні години для 507 осіб).
- Систематично актуалізували та наповнювали матеріали на сайті бібліотеки українською та англійською мовами з академічної доброчесності та письма, питань авторського права, роботи з інформаційними джерелами, дистанційної та наукової роботи.
- Здійснювали адміністрування ліцензійної системи перевірки академічних текстів на плагіат StrikePlagiarism (створення корпоративних акаунтів, виділення кодів перевірки документів, зведення показників кількості перевірених кваліфікаційних робіт та

показника їх якості) та інформаційно-консультаційну підтримку з питань інтерпретації звітів подібності системи.

- Взяли участь у 3-х денній стратегічній сесії (м. Київ) «Розвиток бібліотек як Хабів цифрової освіти», що була ініційована ПРООН та Українською бібліотечною асоціацією. Напрацювання стратегічної сесії ляжуть в основу підготовки навчального курсу та/або посібника із посилення спроможності бібліотек як Хабів цифрової освіти.
- Фахівці бібліотеки виступали на всеукраїнському вебінарі, представляючи досвід бібліотеки та університету у реалізації проєкту "Репозитарій СумДУ"; взяли участь у 4-х зустрічах як члени робочої групи "Національна ініціатива Європейської хмари відкритої науки"; у співпраці з ЦРКП брали участь у Програмі підвищення кваліфікації для науковців українських ЗВО з питань розбудови системи забезпечення академічної доброчесності; систематично підвищували кваліфікацію і взяли участь у 146 заходах з підвищення рівня професійних компетентностей, пов'язаних з реалізацією проєктів бібліотеки.

Невиконані завдання:

- Діяльність коворкінгу як навчального центру з аналізу даних та ПЗ (Autodesk AutoCAD 2019, R, Python, Autodesk 3DSMax 2017, Visual Studio, Grammarly, Unity 3D pro), не отримала достатнього розвитку з причини систематичних протиепідемічних обмежувальних заходів з метою запобігання поширенню COVID-19.

Заходи:

- Співпраця із ЦКТ щодо організації та проведення заходів, спрямованих на розвиток цифрових та аналітичних компетенцій та стартап діяльності.
- Посилити рекламну діяльність про коворкінг як навчальний центр через різні канали комунікації.

2.2 Сприяння розвитку інформаційного та інноваційно-технологічного забезпечення

Здобутки:

- Для високоякісного інформаційного забезпечення освітньо-наукового середовища разом із структурними підрозділами університету постійно актуалізували фонд друкованих та електронних видань.
- Здійснено інтеграцію АБІС «УФД. Бібліотека» з єдиною інтегрованою інформаційною системою «Університет». Налагоджено авторизацію користувачів через ОК, а також за номером телефону або e-mail (для користувачів віддалених підрозділів) для швидкого доступу до Е-бібліотеки та онлайн-сервісів Е-каталогу. Це дозволило також відмовитися від пластикових читацьких квитків для академічної спільноти університету і перейти на електронну ідентифікацію (через ОК авторизувалися 2779 осіб).
- Завдяки інтеграції е-каталогу з ОК реалізована можливість доступу без авторизації до електронних версій навчально-методичної літератури бібліотеки, рекомендованих викладачами на платформах змішаного та дистанційного навчання.
- Розширено перелік послуг, якими можна скористатися дистанційно, до 14 (2021 р. – запис до бібліотеки, бібліометричний аналіз, сканування та е-доставка).
- Вперше здійснено моніторинг відсутніх у репозитарії праць науковців та додано до репозитарію 331 публікацію 2020-2021рр. з ліцензією відкритого доступу з метою максимально повного представлення результатів досліджень науковців університету.
- Організовано доступ до 26 міжнародних наукометричних, бібліографічних, повнотекстових баз даних та сервісних ресурсів.
- Вперше здійснювалося бібліотечно-інформаційне обслуговування 3-х підприємств м. Суми відповідно до укладених угод: Акціонерне товариство "Науково-дослідний і проєктно-конструкторський інститут

атомного та енергетичного насособудування", Акціонерне товариство "Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання - Інжиніринг", Комунальний заклад "Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти". Протягом року щомісячно надсилалося інформування відповідно до 12 тематичних запитів.

- Розроблено та інтегровано на сайт бібліотеки онлайн-календар подій у співпраці з Центром вебресурсів.
- Збір і аналіз даних про наукометричні показники науковців університету через API, що передбачалося в плані бібліотеки на 2021 р., реалізовано Центром науково-технічної і економічної інформації в сервісі «Наукові публікації».
- У результаті проведеного у співпраці з технічним адміністратором додаткового аналізу статистичних показників використання сайту репозитарію в Google Analytics, було виявлено причини аномального обрахунку користувачів (кількість унікальних ID, які надає Google кожному персональному пристрою, з якого хоча б 1 раз зайшли на сайт) та відвідувань (сесій) за 2020-2021рр. Ведуться роботи по усуненню наявної причини. Для розуміння кількості унікальних користувачів вебресурсів бібліотеки (сайт е-каталогу, сайт бібліотеки, сайт репозитарію) тривають налаштування міждоменного обліку.
- Було досліджено у співпраці з Центром вебресурсів можливості впровадження єдиного вікна пошуку за всіма ресурсами за допомогою ПЗ з відкритим кодом на прикладі VuFind, Solr, Lucene, Elasticsearch, Sphinx. Визначено, що впровадження цих інструментів наразі не на часі з причини незначної кількості передплачених ресурсів, неможливості інтеграції тестових ресурсів згідно з ліцензійними угодами, відсутності технічних можливостей інтеграції АБІС «УФД / Бібліотека».
- Було досліджено можливості налаштування єдиної авторизації користувачів для віддаленого доступу до інформаційних ресурсів за допомогою ПЗ з відкритим кодом на прикладі Shibboleth та eduGAIN. В

результаті визначено, що впровадження цих інструментів для налаштування єдиної авторизації в комерційних базах даних передбачає їх передплату і членство в спеціалізованому міжнародному консорціумі (річний членський внесок – 7 500 € на рік). Міжнародні інформаційні ресурси університетом не передплачуються, а чотири роки поспіль доступ до наукометричних та деяких повнотекстових баз даних надається за сприянням МОН України, віддалений доступ до яких передбачається. Єдина авторизація доступу до ресурсів університету реалізована через ОК (зокрема до е-бібліотеки). Тому впровадження єдиної авторизації наразі вважаємо недоцільним.

Частково виконані завдання:

- У співпраці з Групою веборієнтованих інформаційних систем та комп'ютерних технологій дизайну розроблено сайт «LIBGUIDE». Ведеться робота щодо забезпечення хостингу та інтеграції на сайт бібліотеки.
- Частково оновлено вебінтерфейс Е-каталогу. На жаль, більшість пропозицій бібліотеки щодо структурної модернізації інтерфейсу та пошукового інструменту не реалізовані через обмежені технічні можливості АБІС «УФД. Бібліотека» як тиражного продукту.
- Задля всебічного та гармонійного розвитку особистості, зокрема критичного мислення та освітнього рівня, що відповідатиме європейським освітнім та іншим нормам, розроблено на сайті бібліотеки візуалізований [Книжковий блог](#) у рамках проекту «Промоція читання». Додано 38 книжкових оглядів, представлених у різних форматах. На доопрацюванні сервіс уподобайок та коментарів.

Заходи:

- Продовжити спільну роботу бібліотеки з ТОВ «УФД» щодо адаптації та оптимізації АБІС «УФД. Бібліотека».

2.3 Створення комунікаційного простору бібліотеки університету, якісних умов для «інтернаціоналізації вдома»

Здобутки:

- У рамках «Стратегії інтернаціоналізації Сумського державного університету на 2019-2025 рр.» у бібліотеці сформована система послуг і сервісів із відповідним інформаційним забезпеченням (зокрема і дистанційних) для осіб що навчаються, іноземних викладачів та науковців.
- Спільно з Лабораторією віртуальної реальності створено AR-квест медичної тематики.
- Завершено ремонт читального залу, облаштовано простір для індивідуальної роботи користувачів за рахунок реорганізації книгосховища в бібліотеці навчально-наукового медичного інституту.

Невиконані завдання:

- В результаті дослідження питання щодо створення чат-боту з рекомендацій книг та ресурсів дійшли висновку, що ресурсовитрати на його розробку, наповнення та оновлення не є доцільними у зв'язку з низькою затребуваністю цільової аудиторії. Вважаємо за доцільне розвивати візуалізований Книжковий блог та сайт «LIBGUIDE».
- Заявку на отримання гранту на облаштування приміщення бібліотеки для людей з особливими потребами в рамках створення простору мейкерспейс не подавали через зміну концепції бачення даного проєкту.
- У 2021 р. підготували і подали 3 проєктні заявки на отримання грантів, дві з них не отримали підтримки у грантодавачів, третя – на розгляді (п. 3.7).

Заходи:

- Планується розробка нових проєктів та пошук грантових можливостей для їх реалізації.

3. Розвиток бібліотечно-інформаційної системи СумДУ

3.1 Динаміка фондів бібліотечно-інформаційної системи СумДУ

Загальний фонд бібліотечно-інформаційної системи СумДУ, що складається з патентів (51%), друкованих (44%) та електронних видань (5%), майже не змінився у 2021 р., порівняно з 2020 р., і склав 3,1 млн документів. При цьому, бібліотечний фонд друкованих видань базового ЗВО зменшився на 1,2% за рахунок списання і становить 983 тис. документів. Загальний фонд друкованих видань віддалених бібліотек не змінився і становить 365,6 тис. документів. Кількість повнотекстових електронних видань збільшилася на 7,5% і становить 178,2 тис. документів (рис. 3.1).

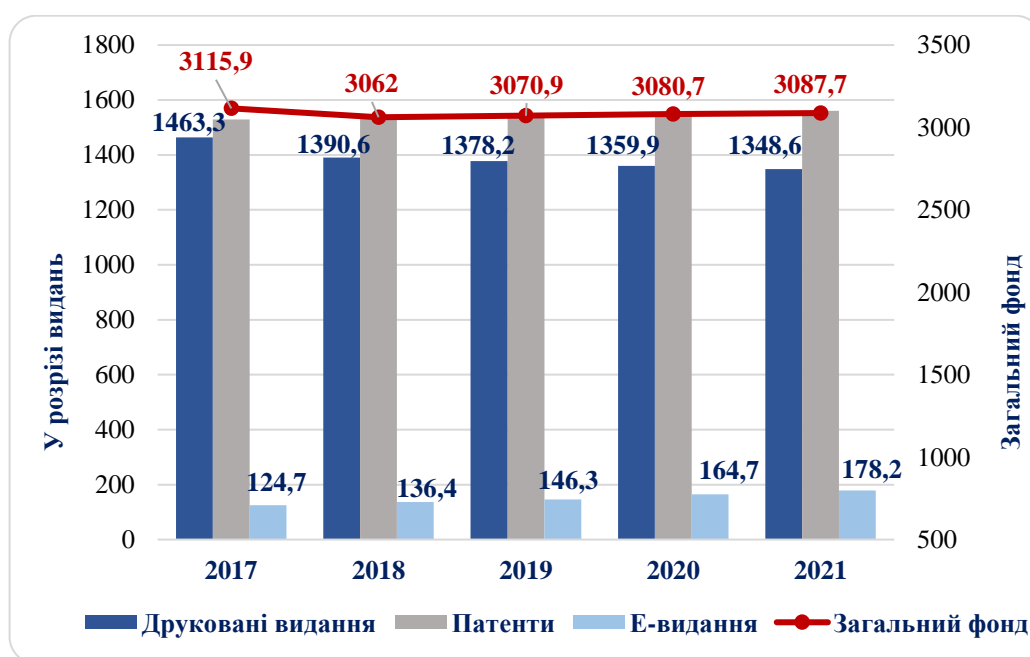

Рис. 3.1. Структура фондів бібліотечно-інформаційної системи СумДУ (тис. примірників)

За кількістю назв бібліотечний фонд збільшився у 2021 р. на 2,3% і становить 431,7 тис. Станом на кінець 2021 р. у структурі бібліотечного фонду (за назвами) 28,8% документів мають електронну версію, а 12,4% є повнотекстовими електронними документами, які не дублюються паперовою версією (рис. 3.2).

У 2021 р. було списано 18,1 тис. примірників (1,3% від загального фонду) та 212 назв зношених та застарілих видань.

Рис. 3.2. Структура фондів бібліотечно-інформаційної системи СумДУ (тис. назв)

Основними джерелами комплектування фонду були видавництва та книготоргівельні організації України, видавництво СумДУ, благодійники, документообмін. Надходження до фондів у 2021 р. становило 4,1 тис. назв і 6,7 тис. примірників документів, що на 46% та на 10%, відповідно, більше, порівняно з минулим роком (рис. 3.3).

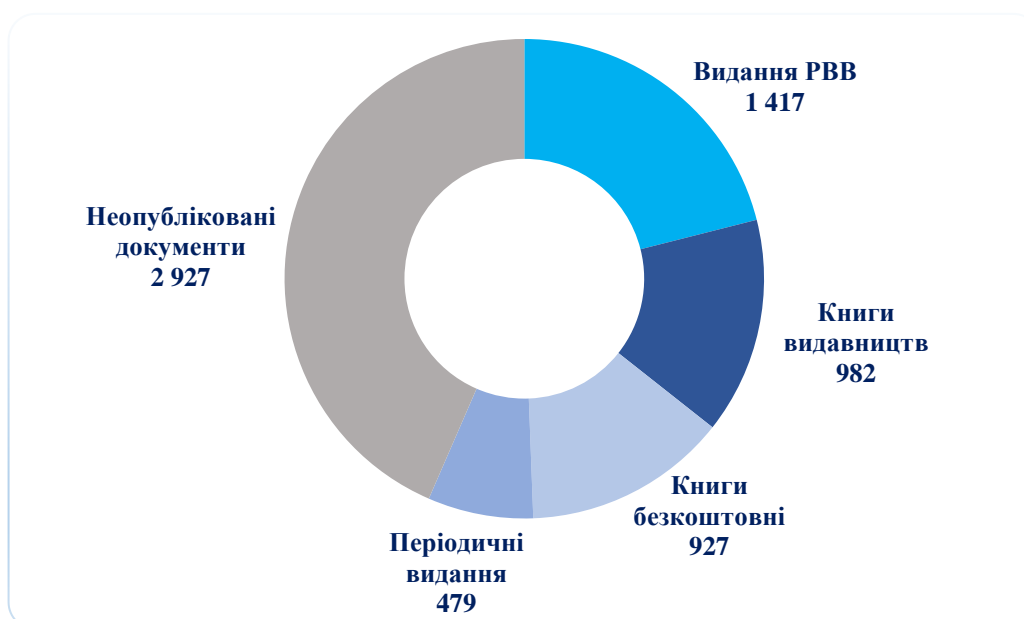

Рис. 3.3. Надходження друкованих видань у 2021 р. (примірники)

Враховуючи важливість інформаційного забезпечення освітніх програм, бібліотека продовжувала проводити на системній основі його аналіз на відповідність критеріям оцінювання Національним агентством забезпечення якості вищої освіти (проаналізовано 995 дисциплін) та здійснювала активний пошук і розміщення відкритих навчальних видань до е-каталогу / модуль «Дисципліна» (запропоновано кафедрам 3137 сучасних джерел) (рис. 3.4), а також інформувала кафедри про доступні на ринку інформаційні ресурси для закупівлі.

Рис. 3.4. Аналіз інформаційного забезпечення освітніх програм в 2021 р.

3.2 Розвиток внутрішніх та зовнішніх електронних ресурсів

У 2021 р. бібліотека продовжувала розвивати сайт бібліотеки як єдину точку доступу до власних та зовнішніх ресурсів.

Власні ресурси поповнилися на 13,5 тис. видань:

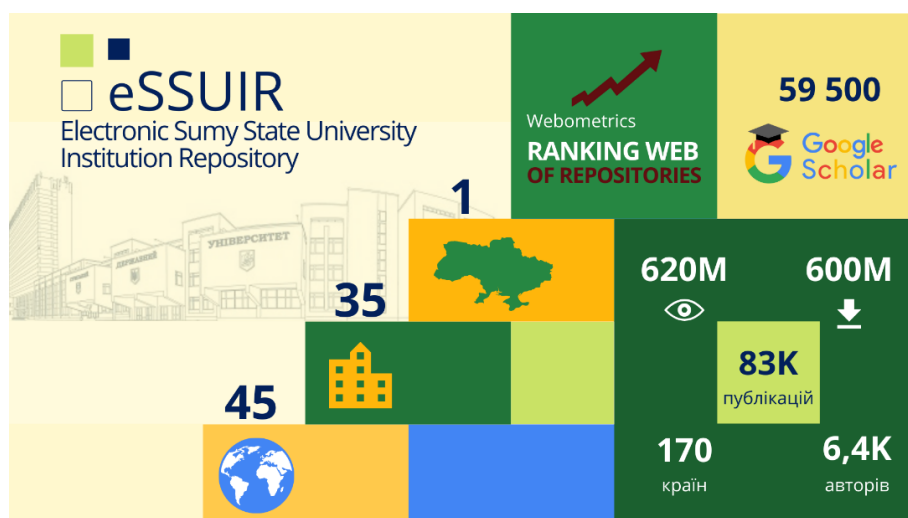
- е-каталог – близько 9 тис. повнотекстових видань (всього – 91,2 тис. видань);
- Репозитарій – близько 5 тис. видань (зокрема 1 956 кваліфікаційних робіт);

Динаміка надходження повнотекстових видань до репозитарію та е-каталогу бібліотеки представлена на рис. 3.5.

Рис. 3.5. Динаміка надходження повнотекстових видань до репозитарію та е-каталогу

Щоденно велась робота щодо наповнення та рецензування репозитарію. За результатами серпневої версії 2021 р. світового рейтингу Transparent Ranking від Webometrics репозитарій СумДУ – перший серед інституційних репозитаріїв України за кількістю документів, проіндексованих Google Scholar (59 500), на 35 місці серед 3 803 інституційних репозитаріїв світу і на 45 місці серед 3 942 репозитаріїв світу. Наразі колекція репозитарію нараховує понад 83 тис. праць науковців та студентів СумДУ.

Систематично здійснювався пошук, адміністрування та організація доступу до авторитетних наукометричних, повнотекстових інформаційних ресурсів, а також до ресурсів, що виконують сервісні функції, – перевірка текстів на унікальність та орфографію, формування бібліографії до списків використаних джерел. У 2021 р. академічна спільнота університету мала доступ до 8 ресурсів за підтримки МОН України, та передплачених університетом, а саме: Scopus, EBSCOhost, SciVal, ScienceDirect, Web of Science, Bentham Science, Grammarly, Strike Plagiarism, і 18 ресурсів тестового доступу, серед яких Taylor & Francis Group, EnglishScore for Business, Central & Eastern European Academic Source, Google Cloud Platform, Cochrane Library, Лабораторія віртуальної реальності Labster, HeinOnline, ЦУЛ, MedOne Education, SAS ® OnDemand for Academics, Emerald Publishing, Research4Life, Oxford Medicine Online, IEEE Digital library, DynaMed, MedOne Radiology, Trinka, Grafiati (рис. 3.6). Огляди та рекомендації щодо їх використання регулярно розміщувалися на сайті бібліотеки та надсилалися спільноті СумДУ через ОК та дайджести.

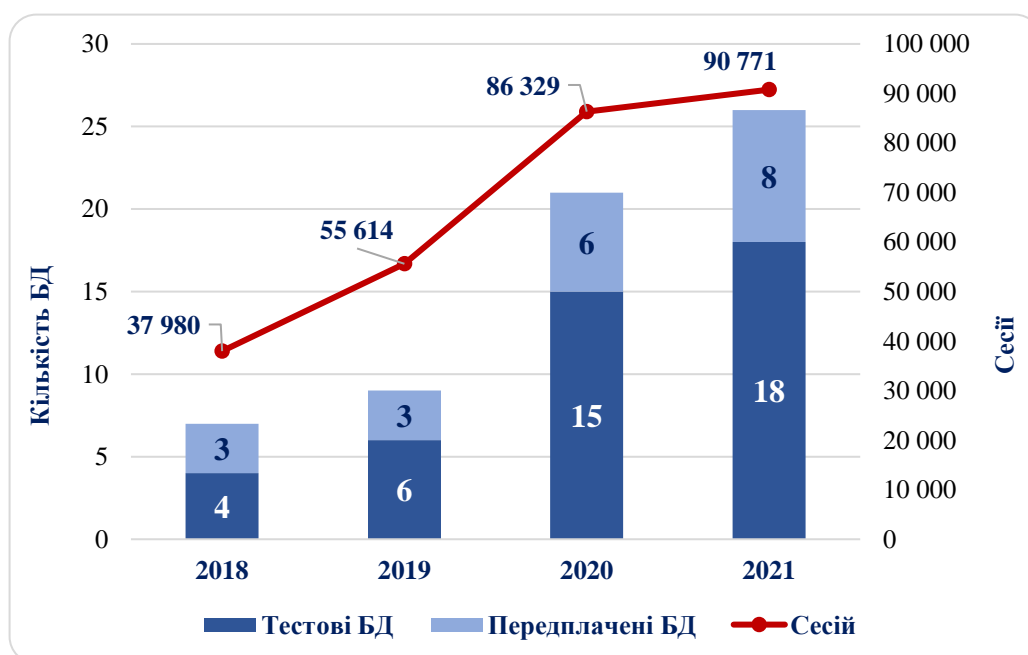

Рис. 3.6. Зовнішні ресурси та динаміка їх використання

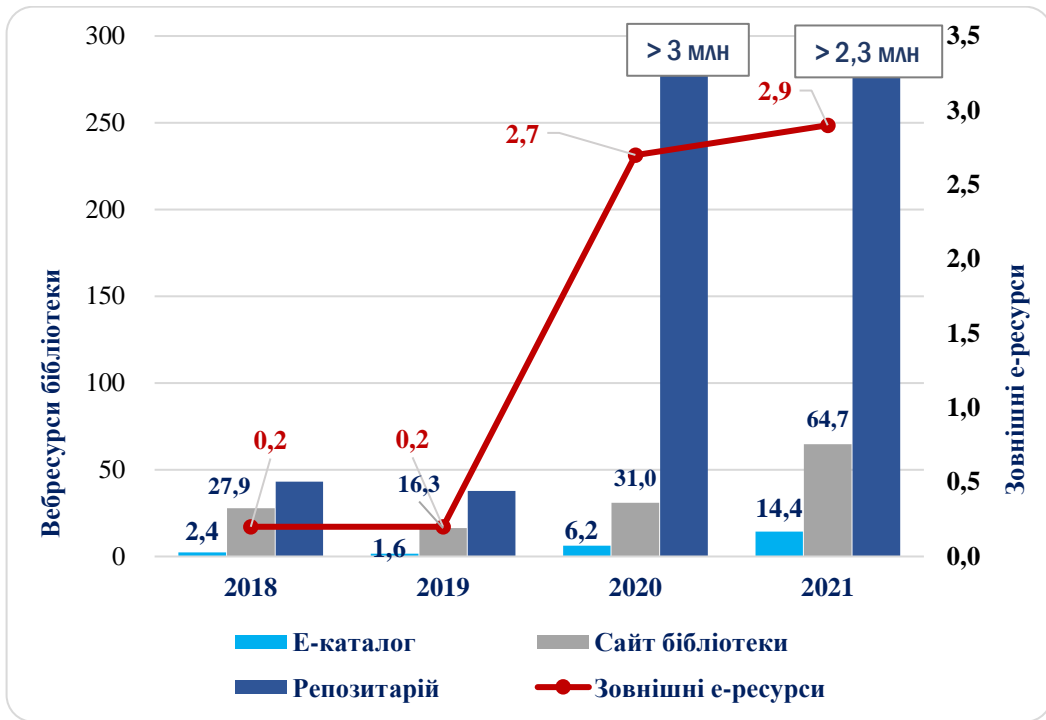
3.3 Динаміка використання бібліотечних фондів та ресурсів

Кількість користувачів бібліотеки становила у 2021 р. понад 2,3 млн (зокрема за єдиним обліком / зареєстровані в бібліотеці) 14,2 тис. осіб, що на 5% більше показника 2020 р. (рис. 3.7). При цьому кількість віддалених користувачів зменшилася у поточному році на 32,5% (за рахунок зменшення кількості віддалених користувачів сайту репозитарію за даними Google Analytics). Кількість відвідувань бібліотеки користувачами офлайн зменшилася на 50% (120,3 тис. – 2020 р., 60,5 тис. – 2021 р.), що спричинено систематичними протиепідемічними обмежувальними заходами з метою запобігання поширенню COVID-19, онлайн – на 29 % (за рахунок зменшення відвідуваності сайту репозитарію за даними Google Analytics) (рис. 3.7).

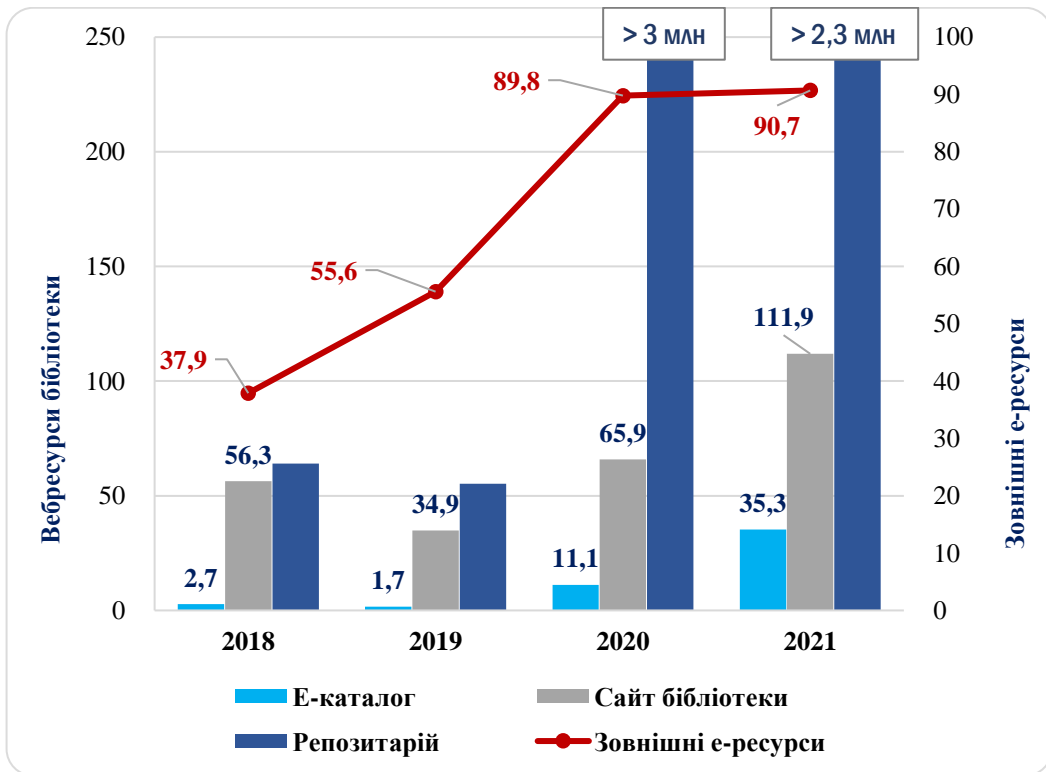

Рис. 3.7. Динаміка користувачів та відвідувань бібліотеки (тис.)

У 2021 р. збільшилася як кількість користувачів, так і відвідування електронних ресурсів бібліотеки (за виключенням сайту репозитарію). Передплаченими та тестовими ресурсами у 2021 р. скористалося понад 2,9 тис. користувачів, відвідування склали понад 90 тис. (рис. 3.8). Показники майже не змінилися в порівнянні з 2020 р.

а)

б)

Рис. 3.8. Користувачі (а) та відвідування / сесії (б) вебресурсів бібліотеки та баз даних (тис.)

3.4 Фінансування бібліотечних фондів, ресурсів та інфраструктури

Фінансування на комплектування фонду у 2021 р. становило 995 тис. грн, що на 8% більше порівняно з минулим роком. З цієї суми 99 тис. грн (10%) становила безкоштовна друківана література від дарувальників. Найбільша питома вага у структурі фінансування комплектування фонду припадає на Медичний інститут (52%) (рис. 3.9). За друком літератури у видавництві СумДУ також лідирує МІ (рис. 3.10).

На передплату ліцензійної антиплагіатної системи Strike Plagiarism витрачено 50 тис. грн, отримано е-ресурсів у фінансовому еквіваленті на суму 1,7 млн грн (2020 р. – 1,5 млн грн).

На закупівлю меблів, техніки та видаткових матеріалів для бібліотеки витрачено у 2021 р. 109 тис. грн, що майже відповідає показникам минулого року.

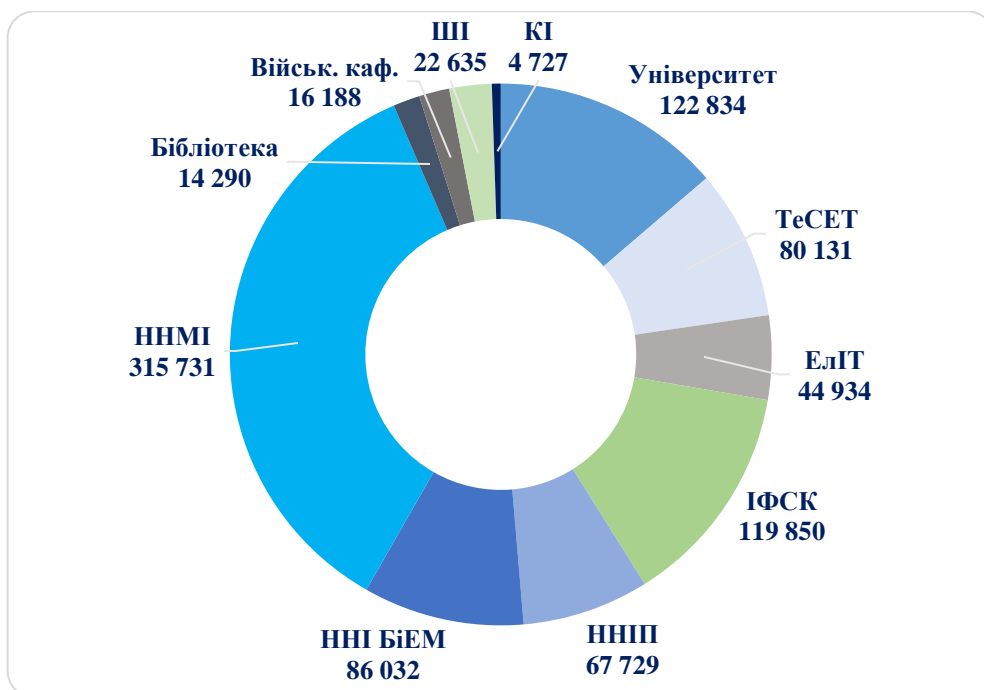

Рис. 3.9. Фінансування на комплектування фонду у 2021 р. (грн)

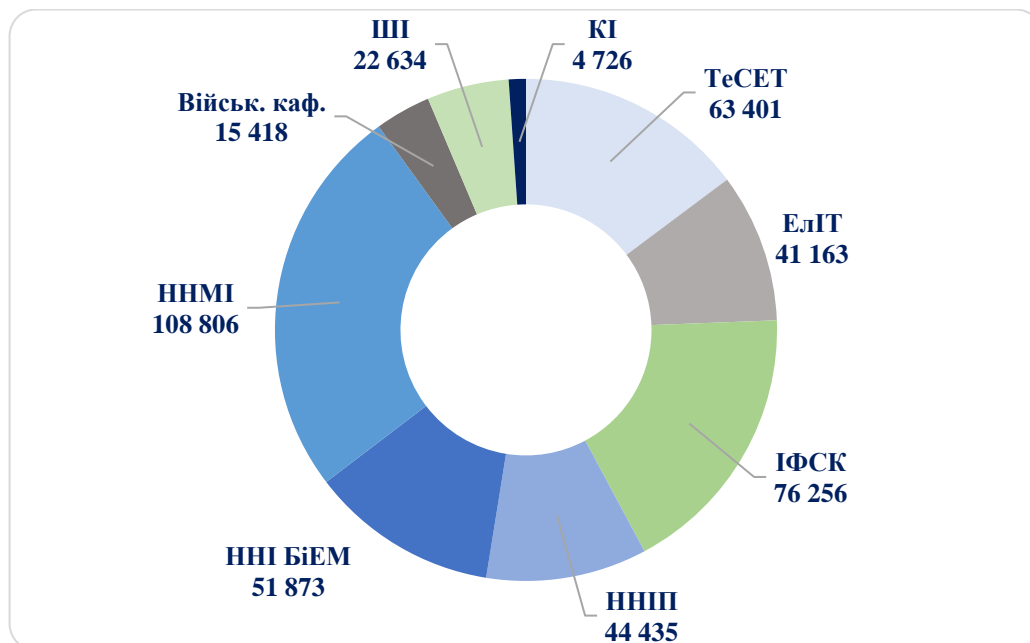

Рис. 3.10. Фінансування друку літератури у видавництві СумДУ у 2021 р. (грн)

3.5 Інформаційно-бібліографічне обслуговування. Підтримка досліджень, навчання та викладання.

Бібліотекою проводилося інформаційно-бібліографічне обслуговування. Відповідно до запитів розширена тематика персоніфікованого інформування до 36 напрямів (2020 р. – 13 напрямів) (таблиця 3.1). Інформування здійснювалось на актуальні e-mail адреси користувачів.

Таблиця 3.1. Тематика інформування

	Тема	Періодичність	Кількість розсилок	Кількість абонентів	Кількість наданої інформації
Дайджести					
1.	Науковий дайджест	1 р. на місяць	9	1 241	11 169
2.	Освітній дайджест	1 р. на тиждень	38	1 009	38 342
3.	Медіадайджест	1 р. на місяць	8	135	1080
4.	ІТ-дайджест / до 01.06.2021	1 р. на місяць	5	204	1 020
5.	Дайджест «Інформаційні технології»	1 р. на місяць	3	110	330

6.	Технодайджест / до 01.06.2021	1 р. на місяць	5	161	805
7.	Дайджест «Економіка і бізнес»	1 р. на місяць	6	349	2 094
8.	Дайджест «Медичне право» до 01.06.21	1 р. на місяць	6	47	282
9.	Правовий дайджест	1 р. на місяць	10	53	530
10.	Дайджест «Світова економіка»	1 р. на місяць	4	115	460
11.	Дайджест «Бізнес і підприємництво»	1 р. на місяць	4	115	460
12.	Дайджест «Фінанси»	1 р. на місяць	4	119	476
13.	Дайджест «Інтелектуальна власність»	1 р. на місяць	3	35	140
14.	Дайджест «Історія та археологія»	1 р. на місяць	4	20	80
15.	Дайджест «Екологія»	1 р. на місяць	2	23	46
16.	Дайджест «Інженерія»	1 р. на місяць	2	119	238
17.	Дайджест «Хімія. Хімічна інженерія»	1 р. на місяць	2	28	56
18.	Дайджест з електроніки	1 р. на місяць	3	27	81
19.	Дайджест з фізики	1 р. на місяць	3	52	156
20.	Дайджест з нанотехнологій	1 р. на місяць	3	16	48
21.	Дайджест з енергетики	1 р. на місяць	3	16	48
22.	Дайджест з кібернетики та Data Science	1 р. на місяць	3	17	51
23.	Соціодайджест	1 р. на місяць	4	32	128
24.	Дайджест «Сучасна медицина» / до 01.06.21	2 р. на місяць	8	269	2 152
25.	Дайджест «Біофізика. Біохімія. Фармакологія. Біомолекулярна інженерія»	1 р. на місяць	5	16	80
26.	Дайджест «Нейрохірургія. Неврологія. Психіатрія. Медична психологія. Професійні хвороби»	1 р. на місяць	5	8	40
27.	Дайджест «Онкологія. Офтальмологія. Урологія. Радіологія»	1 р. на місяць	5	9	45
28.	Дайджест «Хірургія. Травматологія. Ортопедія. Фтизіатрія»	1 р. на місяць	5	21	105
29.	Дайджест «Акушерство. Гінекологія»	1 р. на місяць	5	11	55

30.	Дайджест «Внутрішня медицина»	1 р. на місяць	5	18	90
31.	Дайджест «Громадське здоров'я. Мікробіологія. Оториноларингологія»	1 р. на місяць	5	20	100
32.	Дайджест «Екстрена медична допомога та медицина катастроф»	1 р. на місяць	5	7	35
33.	Дайджест «Інфекційні хвороби. Епідеміологія»	1 р. на місяць	5	7	35
34.	Дайджест «Морфологія. Патологічна анатомія. Судова медицина»	1 р. на місяць	5	33	165
35.	Дайджест «Сімейна медицина. Дерматовенерологія. Ендокринологія»	1 р. на місяць	5	10	50
36.	Дайджест «Стоматологія»	1 р. на місяць	5	17	85
37.	Дайджест «Фізіологія. Патофізіологія. Медична біологія»	1 р. на місяць	5	14	70
38.	Дайджест «Фізична терапія. Ерготерапія. Спортивна медицина»	1 р. на місяць	5	10	50
39.	Дайджест «Педіатрія»	1 р. на місяць	5	17	85
40.	Дайджест «Фізичне виховання і спорт»	1 р. на місяць	5	15	75
41.	Тематичний дайджест «Вакцинація»	серпень	1	1 009	1 009
42.	Святковий дайджест до Дня бібліотек	вересень	1	1 009	1 009
Бібліографічні списки					
43.	«Проблеми вищої школи»	1 р. на місяць	11	1241	13651
44.	«Сучасна економіка. Проблеми та перспективи»	1р. на 2 місяці	6	294	1764
45.	«Інформаційні системи та технології»	1 р. на квартал	2	201	402
46.	«Юридична наука і практика»	1 р. на місяць	11	108	1188

У 2021 р. було сформовано 224 дайджести (2020 р. – 111 дайджестів) та 30 списків літератури (2020 р. – 38 списків літератури), підбрано 7 955 джерел (2020 р. – 5 629 джерел) на основі пошуку у власних, тестових та

передплачених ресурсах бібліотеки, джерелах відкритого доступу. Здійснено більше 280 розсилок (2020 р. – 200 розсилок), що з урахуванням кількості абонентів становило більше 80 тис. інформувань (2020 р. – 30 тис. інформувань).

За користувацьким запитом відредаговано 1 119 бібліографічних описів у 14 списках використаних джерел до дисертаційних та кваліфікаційних робіт (2020 р. – 1 508 бібліографічних описів у 43 списках) з урахуванням вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» та вперше за міжнародними стилями цитування та посилання APA та Vancouver.

Здійснено підбір 2 665 наукових джерел за 34 темами науковців університету та сторонніх користувачів (2020 р. – 70 джерел за 1 темою).

Було визначено індекси УДК для 270 публікацій спільноти університету (2020 р. – 211 публікацій).

Проведено бібліометричний аналіз наукової діяльності, використовуючи аналітичну платформу SciVal за 4 користувацькими запитами.

Активно продовжували працювати в частині навчально-консультаційної підтримки науковців та науково-педагогічних працівників з питань актуалізації профілів вчених в Scopus, WoS, Google Scholar, ORCID, Research Gate, роботи з зовнішніми та внутрішніми інформаційними ресурсами та сервісами, зокрема з антиплагіатними системами, про що свідчить збільшення звернень до предметних бібліотекарів (736 консультацій) у 2021 р., що на 35% більше, ніж у 2020 р.) (рис. 3.11).

Зважаючи на тренди в освіті та науці, особлива увага і в 2021 р. приділялась формуванню актуальних компетентностей із базової інформаційної, культурної та академічної грамотності, академічної доброчесності. Протягом року було організовано та проведено 434 навчальні заходи (що на 9% більше, ніж у 2020 р.), відвідування яких збільшилося на 13% у порівнянні з 2020 р. (рис. 3.11).

Рис. 3.11. Навчально-консультативна діяльність

3.6 Культурно-просвітницькі заходи. Проєктна діяльність.

У 2021 р. було організовано 150 культурно-просвітницьких та виховних заходів (зокрема екскурсій), що на 51% більше, ніж у 2020 р. (рис. 3.12). Слід відмітити активне фізичне відвідування бібліотеки у вересні, що пояснюється організацією навчального процесу офлайн. Були проведені 33 оглядові екскурсії бібліотекою для 728 здобувачів вищої освіти першого року навчання (2020 р. – 13 екскурсій для 151 здобувача).

Профорієнтаційного спрямування було організовано і проведено 41 захід для 900 школярів міста (2020 р. – 13 заходів для 263 школярів).

З метою згуртувати студентів-іноземців та українських студентів, залучити їх до культурного, суспільного та творчого життя університету було проведено бібліотечним Міжнародним клубом "International Club for Students" 4 заходи для 30 іноземних студентів. У зв'язку з епідеміологічною ситуацією не вдалося провести комплекс запланованих заходів. У коворкінгу «Універ Сіті» було проведено 64 заходи (воркшопи, тренінги, семінари, кіновечори, інтерв'ю, презентації, командні практики, ігри) за попереднім замовленням як спільнотою університету, так і зовнішніми користувачами.

Поновлено партнерські відносини з організаціями-спонсорами (торгівельно-розважальним центром «Лавина», кінопалацом «Дружба», пабом «Johnny English Pub», кафе «Sushi Art») щодо отримання подарунків на проведення заходів бібліотеки зі студентами та школярами.

У Літературній вітальні було організовано 5 художніх виставок: «[Карикатуровірус](#)» / автори Михайло Волов, Борис Пилипенко; «SumyStyle» / автор Сергій Малюк; «[Неспішно крок за кроком минають пори року](#)» / автор Віктор Михайліченко; «[Вільна Україно – тобі наша творчість](#)» / вироби Сумського обласного осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва; «[Freedom is our Religion](#)» / твори польських та українських художників із колекції галереї мистецтв СумДУ "Академічна". Завдяки послабленню карантинних умов, у травні відбулась традиційна всесвітня акція «[Ніч музеїв](#)», яка дозволила громаді міста поринути у світ Музею грошей та Музею історико-краєзнавчих досліджень СумДУ.

У 2021 р. продовжили реалізацію власних проєктів. У рамках проєктів «Цифрова грамотність», «Зелена бібліотека» було проведено ряд інтерактивних заходів, зокрема:

- у рамках місяця цифрової грамотності #DigitalMonth_2021 взяли участь у Всеукраїнських студентських інтелектуальних Digital турнірах: разом зі студентами ІФСК – у турнірі «#МОВА: моя, твоя, наша», а зі студентами ЕлІТ – у турнірі «#КОД СТУДЕНТА: або пан, або пропав»;
- тренінг «Безпечний інтернет»;
- брифінг "Цифрова безпека";
- вікторина «Майбутнє без пластику: міф чи реальність?»;
- вікторина до Міжнародного дня захисту клімату «Оціни свій ВУГЛЕЦЕВИЙ СЛІД»;
- флешмоб «#ПакетНеПотрібен – долучись до акції «День без поліетилену»;
- ЕКО-квест "Zero Waste";

Рис. 3.12. Культурно-виховні заходи та динаміка їх відвідувань

З метою популяризації надбань університету в межах проєкту «СумДУ на сторінках Вікіпедії» бібліотекою було створено і додано до вільної енциклопедії 7 статей [Ковальов Ігор Олександрович](#) (додано 90% інформації), [Любчак Володимир Олександрович](#), [Макаренко Михайло Ілліч](#), [Куліш Анатолій Миколайович](#), [Сікора Віталій Зіновійович](#), [Сміян Олександр Іванович](#), [Сніцарь Андрій Олегович](#), перекладено англійською мовою 13 статей, розміщено у Wikipedia 2 статті (наразі знаходяться на етапі затвердження). Започатковано проєкт - “Історія розвитку Сумського державного університету в світлинах”. Колекція представлена в е-каталозі і нараховує 197 фотосвітлин.

У 2021 р. було подано 3 проєкти на отримання грантових коштів для їх реалізації:

Проєкт «Сонячні лавки» був поданий до *Бюджету участі м. Суми*.

Ідея проєкту – встановлення лавок із сонячною панеллю в різних локаціях нашого міста для підзарядки електронних пристроїв мешканців та гостей міста незалежно від електромережі, що сприятиме зменшенню споживання природніх енергетичних ресурсів, використовуючи альтернативні, а також покращить інфраструктурний імідж нашого міста. Даний проєкт наразі на розгляді.

Проект «*TouchBook*» був поданий до *Українського культурного фонду*. Ідея проєкту – створення мультимедійного книжкового вебресурсу з використанням різних форматів медіа та інтерактивних інструментів, зокрема для зручного пошуку та замовлення друкованої літератури з фондів бібліотек міста Суми. Проєкт не мав підтримки у грантонадавачів.

Одна заявка була подана до участі у проєкті «Мобільний павільйон» на платформі House of Europe. Павільйон активізує публічний простір і створює атмосферу, що сприяє зародженню нових ідей. У рамках проєкту в місті відбуваються різноманітні воркшопи, кінопокази, концерти. Проєкт не мав підтримки у грантонадавачів.

3.7 Покращення фізичних та віртуальних бібліотечних просторів. Створення комунікаційного креативного простору

У 2021 р. з метою підвищення інформативності та зручності для користувачів, активно продовжували розвивати та вдосконалювати сайт бібліотеки. За рік додано понад 400 новин, анонсів і тематичних матеріалів. Відповідно до рекомендацій користувачів щодо покращення сайту бібліотеки, створили модулі швидкого доступу до сервісів та послуг, змінили формат подачі та дизайн дайджестів, додали сервіс швидкого опитування. Створили і розмістили на сайті інструкції у форматі *How to «Профілі дослідників / ORCID, Google Scholar, ResearchID, Scopus ResearchGate, eSSUIR»*. Для кращого візуального оформлення створили слайдер на головній сторінці, оновили дизайн сторінок розділів. Здійснювали на системній основі актуалізацію сторінки сайту бібліотеки англійською мовою.

Для промоції діяльності, ресурсів та сервісів, налагодження стійких інформаційних зв'язків зі своїми користувачами, постійно розвивали та використовували соціальні мережі та різні канали комунікації. Кількість підписників зменшилася на 50% у порівнянні з 2020 р., але кількість

охопленнь, переглядів, уподобань, репостів, коментарів значно збільшилася (таблиця 3.2).

За сприяння студентського активу Студентською медіа-агенцією "Studio16x9" було створено сучасну промоколекцію фото / відео про бібліотеку. За 2021 рік у масмедіа було представлено 10 публікацій про бібліотеку (газета «Всі Суми. Панорама», газета «Резонанс», «Українське радіо: Суми», вебсайти кафедр).

Таблиця 3.2 Динаміка розвитку сторінок бібліотеки в соціальних мережах та каналах комунікації

	Instagram		Facebook		Telegram	Youtube	
	2021	2020	2021	2020	з 06`2021	2021	2020
Підписники	930+257 (-7%)	673+277	1841+94 (-43%)	1747+177	118	36	2
Пости / Stories	376	323	401	311	356	x	x
Створено відео	55	29	138	42	90	70	17
Охоплення	66 807	34 045	112 004	90 146	x	x	x
Перегляди	7 698	4 923	131 974	10969 7	24 765	3 576	1 172
Уподобання	6 761	3 343	7 216	5 420	1 151	285	44
Збереження	220	149	x	x	x	x	x
Репости	289	235	905	677	30	110	13
Коментарі	33	55	428	220	0	6	1

3.8 Аналіз динаміки платних послуг бібліотеки

Надходження від платних послуг бібліотеки за 2021 р. (11 місяців 2021 р. + грудень 2020 р.) становили 148,5 тис. грн (+7,6% по відношенню до відповідного періоду попереднього року). Збільшення надходжень відбулося за рахунок виконання робіт зі сканування згідно з договором з Сумським обласним управлінням Держархіву, інформування підприємств м. Суми, оренди приміщень сторонніми користувачами. Відбулося зменшення надходжень коштів від послуг, що надаються під час фізичного відвідування бібліотеки (ксерокопіювання, друк).

Затверджую
Ректор _____
Василь КАРПУША
_____ 2021 р.

План основних завдань та проєктів Бібліотеки на 2022 рік

Завдання	Термін виконання	Співпраця
Розробити Стратегію розвитку Бібліотеки на 2023-2027 роки	4 квартал	
1. Розвиток інформаційно-цифрової грамотності		
1.1 Продовжити навчально-консультативну діяльність з питань академічної доброчесності, письма, роботи з джерелами, даними та перевірки на плагіат	протягом року	Група сприяння академічній доброчесності, кафедри
1.2 Розробити та запровадити на системній основі проведення навчального семінару фахівцями бібліотеки для здобувачів четвертого курсу освітнього рівня «Бакалавр» щодо дотримання академічної доброчесності під час написання та оформлення кваліфікаційних робіт	1 квартал	Навчально-методичний відділ
1.3 Забезпечити інформаційно-технологічний супровід освітньої і наукової діяльності в частині перевірки академічних текстів на плагіат	протягом року	Антиплагіатні компанії
1.4 Розробити план заходів з цифрової освіти та забезпечити їх реалізацію для розвитку бібліотеки як офіційного хабу Національного проєкту «Освітня онлайн платформа Дія.Цифрова освіта»	1 квартал	
2. Розвиток інформаційного та інноваційно-технологічного забезпечення:		
Забезпечити інтеграцію е-каталогу з сервісом «Робочі програми» задля створення умов для вибору науково-педагогічними працівниками основної та додаткової літератури з е-каталогу бібліотеки або з інших ресурсів	4 квартал	Центр інформаційних систем Навчально-методичний відділ

Провести аналіз інформаційного забезпечення освітніх програм згідно з графіком акредитації на 2022 – 2023 рр. на відповідність критеріям оцінювання Національним агентством забезпечення якості вищої освіти	протягом року	Гаранти освітніх програм
Продовжити адаптацію нової версії АБІС «УФД. Бібліотека» в частині покращення сайту е-каталогу: забезпечення UX/UI дизайну; доналаштування коректного відображення електронних видань, спрощення пошукового інструменту.	протягом року	ТОВ «УФД»
Наповнити контентом вебсайт «LIBGUIDE»	протягом року	
Продовжити моніторинг та додавання до репозитарію публікацій науковців СумДУ з ліцензією відкритого доступу	протягом року	
Забезпечити інтеграцію бібліотеки Конотопського індустріально-педагогічного фахового коледжу до єдиної інформаційно-бібліотечної мережі СумДУ	4 квартал	Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ
3. Культурно-просвітницька діяльність		
Для подальшої реалізації культурної місії університету створити віртуальну екскурсію музеєм історико-краєзнавчих досліджень і бібліотекою	4 квартал	ОМЦТЕН кафедра історії НДЦІК
Розробити концепцію музею історії становлення та розвитку Сумського державного університету	4 квартал	
4. Покращення фізичного простору бібліотеки		
Облаштувати сучасними меблями Літературну вітальню та кімнату для індивідуальної роботи в бібліотеці НН МІ	4 квартал	